

Quisling var ikke feig

Av Inger Cecilie Stridsklev

Vi Menn hadde en serie i nr. 39 til 41/95 om Quislings siste dager. Fangevokter Per Anker Jacobsen nevner at Quisling var for feig til å rømme, både fra cella og livet.

Faktisk hadde Quisling hatt anledning til å rømme. Den 7.5. 1945 ble han tilbudt å fly til Spania med Belgias Leon Degrelle. Men Quisling, som mente han hadde gjort en god innsats for sine landsmenn, sa nei takk. Han regnet med å bli behandlet rettferdig, og må nok ha opplevd alt som ble foretatt for å hindre at han skulle begå selvmord, som sjikane.

Det er riktig at Quisling var skuffet over behandlingen. Under rettssaken fortalte han at han var gått ned 18 kg på en måned. En skulle ventet at lagmannen hadde bemerket at et så stort vekttap på så kort tid ikke var mulig. Det er mer enn hva man ventes å tape i vekt på en måned ved total faste hvis man ikke arbeider. Men lagmann Solem fant det helt i sin orden, og svarte: «Det er mange av oss andre som har tatt av mer under okkupasjonstiden». (Men neppe på en måned!)

Aldri har det vært så mange norske fanger i Norge som denne sommeren, aldri hadde så stor prosent av fangene beriberi. For Quislings del førte det til at han som beskrevet gikk ustø ut av bilen etter sin siste biltur. Beri-beri'en ga ham ved siden av gangvansker også synsproblemer. Når han fikk B-vitamin-sprøyter, var det for å gjøre godt noe av skaden manglende mat, f.eks. brød, hadde gitt ham. Han og de andre fangene den sommeren led nød!

Fengselslege Jon Leikvam, utnevnt før okkupasjonstiden, har i et intervju uttalt: «Som overlege ved fengslene i Oslo både under og etter okkupasjonstiden kan jeg bekrefte at aldri var vilkårligheten og overgrepene større mot fanger enn etter at freden brøt løs i 1945. Det er sannheten. Selv har jeg behandlet så mange «lands-svikfanger» for voldelige overgrep at jeg vet hva jeg snakker om...»

Akershus var en hatets arena, står det ganske riktig i

Åpent brev

TIL OBERST JURIJ BASISTOW

I siste nummer av Folk og Land (nr. 8, 1995) lå der et vedlegg, et intervju med deg i St. Petersburg. Du er villig, som jeg, - (jeg var i kommunistpartiet til 1965) til å tenke i nye baner. Hadde alle dine landsmenn vært så nøkterne, så kloke, så fylt med trang til å innse egen tidligere naivitet, da hadde ikke Russland startet i 1917 som nr. 9 eller 10 blant verdens nasjoner hva angår levestandard, og ved marxistgalskapens endetid, i dag falt ned til nr. 90 eller 100. Du hører tydeligvis til de flinkeste elever i klassen. Men jeg, som historie- og russisklærer i norske gymnaser, prøvde også etter fattig evne å korrigere de flinkeste i klassen. Det er dette jeg i dyp respekt prøver overfor deg nå. Vær gjerne uenig.

Ifølge lydbandopptaket sier du: «De spør om Baltikums stilling i dagens situasjon. Den urett som ble tilføyd disse starter gjennom Molotow-Ribbentrop-pakten, var det verste i deres historie.» Men likevel sier du senere: «Regjeringene i disse land (Baltikum) må ikke drive en form for nasjonalisme. I Estland er det 400.000 russere... Men de blir behandlet som annenrangs mennesker.» Videre: «Russerne som bor der, kanskje mest tidligere militært personell, kan reise ut, hvis

artikkelen, ikke minst etter frigjøringen. «Vinnerne, de torturerte» var blitt torturistene. Eller var det andre enn dem som virkelig hadde lidd som ble det? Den som selv hadde gjennomlevd tortur, sa: «Hva dere enn gjør, ikke la dem sulte eller lide.»

Torturen på Akershus av tyskernes bøddel Oscar Hans beskrives. Selv om sykepleierne ikke likte det, sier de begge at de ikke «blandet seg borti slikt». Var det forenlig med deres yrkesetik?

Oscar Hans ble ikke henrettet slik det står i artikkelen. Høyesterett opphevet dødsdommen over ham høsten 1947. Det er ingen grunn til å tro at han følte seg beskjemet over hva han hadde gjort da han forlot Norge. Han hadde ingen grunn til å mene at nordmenn var bedre enn tyskerne.

de ønsker det. De kan kanskje få støtte fra begge sider. Men mange er født der, og overfor dem må man ikke praktisere en ny form for nasjonalisme.»

Jeg tror over halvparten av det norske folk tenker som du. Men hva ville vi nordmenn ha sagt om tyskerne hadde vært så frekke i Norge som russerne i Estland? Omtrent samtidig invaderer russerne Estland og tyskerne Norge (9. april 1940). Under krigen hadde vi over 300.000 tyske soldater og offiserer i vårt lille land på 4 millioner. Hva hadde verden sagt om tyskerne i 1945 hadde forlangt, alle 300.000, å forbli til evig tid i Norge med koner og unger født her? Så skulle Norge tvinges til å gi pensjoner til hver eneste av disse okkupantene. Så skulle Norge måtte halvere på utgiftene dersom noen av disse Fritzene likevel ville tilbake til østtuene i Bayern. Og enda verre: Hva om disse 300.000 tyskere med påtvungne etterkommere hadde konsentrert seg på Sørlandet i Norge og

Av lektor Arne Roll

krevd denne landsdel gjenforent med Tyskland, fordi de nå var i flertall på Sørlandet? Det er det russerne gjør i Estland i dag.

Ivan den Tordnende (den Grusomme) sa at Russland var «Det tredje Romerrike, og noe fjerde blir det ikke». Ja, Moskva harsidentyrkerne vellet over det østromerske rike 1450, ansett seg som arvtakeren etter Roma og Konstantinopel, med presis samme politikk som Roma: Uavlatelige erobringer av fremmed territorium, bit for bit. Hvert nyrobret område skulle avstå rekrutter til neste erobring, lengre frem. Og de pensjonerte offiserer og gamle soldater skulle få seg allerede oppdyrkede landområder fra den erobrede befolkning, den tids alderstrygd for okkupanter, slik som de gjenlatte russerne i Baltikum i dag.

Den romerske erobringssmaskin fungerte utmerket så lenge den spredte over verden den høyere åndelige kultur: Arven fra Jerusalem (kris-

tendommen), fra Aten (vitenskap og kunst), og fra Roma selv (respekt for privat eiendomsrett). Det russiske «Tretjij Rim». (Tredje Roma), Moskva, representerte ingen slik kulturfornyelse i sine erobringer vestom Uralfjellene. Det er også årsaken til at russerne er så inderlig hatet og foraktet i Polen, ja i alle øststatene, i dag, og fryktet av finlenderne. Det er også årsaken til at russisk okkupasjon i Øst-Europa har gått så sporløst hen. «Det tredje Roma» hadde intet å gi av den tredelte kulturarv som det moderne verdenssamfunn bygger kulturen på.

Feilen ligger ikke hos russerne selv. Eitersom så mange russere har asiatisk, endog mongolsk, blod i sine årer, er de heller mer intelligente enn oss. I The European, i BBC, i lærde publikasjoner i USA kan vi nå lese at der neppe kan herske tvil mer: Intelligenstester fra 1900 til i dag bare stadfester at dersom IQ i gjennomsnitt er lik 100 for europeere og hvite amerikanere, så er den for negerbefolkningen i Afrika og Amerika 85, og for asiatene 105, fem hakk over oss. Sannsynligvis er den høye IQ hovedårsaken til at japanere og kinesere suser i været nesten uten u-hjelp, mens intet synes å nytte av pengeoverføringer til det svarte Afrika. Russerne er et begavet folk. Jeg beundrer dem, elsker dem. Men som så mange intelligente har de siden 1917 oppført seg som 5-års barn, topp naive, med hammer og sigd plassert over den hele globus: Målet var verdenserobringen. Har du lest den viktigste bok som er utkommet i Russland under Gorbatsjovs ledelse? Etter min mening er det Professor A.M. Samsonov: Znatj i pomnitj, dialog istorikas tsjitatjelem, utgitt 1988 i Moskva; på Gorbatsjovs kloke befaling endog ironisk på det gamle marx-istforlaget: Izdatjelstvo Politi-tjeskoj nauki. Denne boka: Å vite og å huske, er om SSSR fra Nep-perioden og myrderiene av 40-60 millioner av Stalins fiender, alle som var en smule kritisk eller mer intelligent eller mer moralsk enn Stalin selv.

(Forts. neste nr.)

Vi minnes

Leder i Hamar Arbeiderblad 11/9-46.

Berggrav?

Bispedømmerådet har med tre av fem stemmer uttalt seg for at biskop Berggrav bør bli den nye Hamarbispen. Resultatet av avstemningen blant de geistlige stemmeberettigede og de teologiske professorer foreligger ikke, men det er grunn til å anta at Berggrav vil få flertall også blant dem. Hvis dette holder stikk, er det rimelig at regjeringen holder seg til avstemningsresultatet og utnevner Berggrav til biskop i Hamar.

Vi er ikke så helt sikker på om Hamar bør bli hr. Berggravs tredje bispedømme i løpet av en såvidt kort tid som 17 år. Det følger en merkelig uro med denne mann, og denne uroen er ikke blitt mindre etter den rolle som bispen spilte under krigen i 1940 og okkupasjonsårene. Alt han gjorde, skjedde sik-

kert i den beste mening, men det er grenser for hvor langt den gode tro kan virke unnskyldende. Dette gjelder i særlig grad en mann som biskop Berggrav hvis åndelige utrustning må forutsettes å være førsteklasses.

Som grunn til at Berggrav vil flytte fra bispegården i Oslo til bispegården i Hamar nevnes at han er overarbeidet og trett. Som biskop i Hamar vil han få mindre å bestille.

Det er mulig. Men Hamar bispestol har aldri vært betraktet som en hvilestol for utslitte Oslo-bisper og bør heller ikke bli det heretter. Berggrav er 62 år og har ikke mange år igjen før han faller for aldersgrensen. Vi ønsker ham av hjertet et fredelig otium, men det må finnes andre former for dette otium enn å utnevne han til biskop i Hamar.

Engelskmann verifiserer det historikarane nektar for

«Nakne soldater» av J. H. Kynnoch avslører den dilettantiske og diktatoriske hærføreren Winston Churchill.

Av Svein Blindheim

Avslørande

Etter å ha omsett og redigert boka, burde kanskje historikaren Berit Nøkleby finne plass blant revisjonistane? Boka minner nemleg fint lite om sigerherrevisjonane offisershistorikarane og faghistorikarane frå og med Jens Henrik Throne Nordlie, som skreiv for Undersøkelseskommissjonen av 1945, Ragnvald Roscher-Nielsen (han som fabrikkerte myten om at Noreg ikkje kapitulerte), Sverre Steen, H. O. Christophersen og fleire har fortalt. Her har Nøklebyarbeidd med stoff som minner meldaren om Kersaudys bøker «Kappløpet om Norge» og «Vi stoler på England».

Boka kan sjåast frå endå ein annan uvanleg synsvinkel i høve til den selektive, frisererte og danderte sigerherrevisjonen vi stort sett har levd med, nemleg slik den meinige engelske soldaten Kynnoch opplevde kappløpet og krigen i Gudbrandsdalen. Viktigast av alt er at Kynnoch fortel om korleis bataljonen hans var på veg til Stavanger i dagane før 9. april, det vil seie nett slik vi revisjonistar (og dei tyske kvitbøkene) har hevda. *Slik verifiserer Kynnoch det som det offisielle Noreg blånektar, nemleg at det var eit kappløp om Noreg; at britane låg først i løypa, men at tyskarane slo dei på målstrukken.* Kynnoch fortel, slik ein meinig soldat opplevde det,

om korleis transporten frå Skottland til Noreg vende tilbake til Skottland i ein fart. Der blei bataljonen kasta «hulter til bulter» på land igjen, planlaust kaotisk, før krigsskipa igjen «fosset ut i Nordsjøen», no for å avskjere dei tyske gruppene på veg mot Noreg.

Eg skal ikkje gjennomgå boka i detalj, men boka er avsløranda for korleis det går når dilettantar leikar krig. Minst tusen mann og alt det tunge materiellet og utstyret mangla då «brigaden», Brigaden Morgan i norsk krigslitteratur, gjekk i land i Andalsnes halvanna veke seinare, uten transportmiddel (anna enn ei lastebil og to motorsyklar), utan kanonar, med minimalt med ammunisjon og utan sambandsutstyr. Det er knapt til å tru, men slik var det. Resten av hærhjelpa

(Forts. side 6)

Hensikten helliger ikke midlet

Av John Sand

Av sitt tilsvaret til meg «Folkerett og frihetskamp» her i avisen synes å fremgå at Andreas Hagen er av den oppfatning at det norske folk skulle ha fulgt den «kamplinje» kommunistene slo inn på - etter at Sovjet var kommet med i krigen i 1941.

Men i «Krigsår», side 128, spør Haakon Lie: «Hvilken tragedie ville ha utspilt seg hvis kommunistene hadde utløst en geriljakrig i 1942-43?» En slik linje var også i strid med den retningslinje og de appeller som kom fra ledende nordmenn. Både i aviser og i sin proklamasjon den 9.6.-40 fremholdt forsvarssjefen, general Ruge: «Jeg oppfordrer alle til å unngå hver handling som kan gi tyskerne anledning til represalier.» Den 6. september 1942 sa Johan Nygaardsvold i en tale over BBC: «Under de rådende forhold retter jeg en inntrengende appell til alle om å avholde seg fra individuelle aksjoner som ikke tjener noen hensikt, men som bare vil føre til skjerpet terror... Regjeringen har konsekvent inntatt denne holdning.»

Omsabotasjehandlingene på norsk område i okkupasjonsstiden uttalte den konsekvente motstandsmann, over-

lege Johan Scharffenberg: «Jeg fant dem dels unyttig, dels skadelig, dels endog forbrytersk.» I en melding fra Hjemmefrontens ledelse til pressekontoret i Stockholm den 20.10.-43 står det bl.a.: «Også vi fordømmer på det sterkeste de meningsløse sabotasjehandlingene som vi har sett flere eksempler på i det siste.» (Kilde: «Regjeringen og hjemmefronten under krigen», dok.nr. 178.)

I en artikkel «Lite rosverdige» i Morgenbladet 10.06.-49 kommer major Albert Gleinsvik inn på det forkastelige at det i okkupasjonsstiden ble sendt meldinger til London fra en senderstasjon som var plassert i Tromsø sykehus. Også på Rikshospitalet var en sender som ble betjent av nordmenn i britisk tjeneste. «Dette var jo selvsagt flagrant brudd på konvensjoner vi hadde undertegnet og ratifisert», skrev major Gleinsvik og fortsatte: «Når skal vi slutte med å rose oss av at vi krenket folkeretten? Når skal vi slutte med å opptre som barn som mener at det de selv gjør er riktig, mens det de andre gjør er galt? Behøver en fremtidig okkupasjonsleder å respektere våre krav om beskyttelse av institusjoner og virksomheter vi etter folkeretten har krav på når vi for all verden skruter av

hvordan vi krenket høytidelig undertegnede og ratifiserte avtaler under siste krig? Det kan slå voldsomt tilbake. Vet noen om andre land som brysker seg med slikt? Har vi alene lov til å innrette oss som om hensikten helliger midlet?»

Det må tilføyes at major Gleinsvik var fagmann på folkerettens område. Han var nemlig i 1949 medlem av en kommisjon som arbeidet med Geneve-konvensjonene av august 1949.

Da personer uten den minste innsikt i folkerett har hevdet at en krigstilstand bare kan opphøre ved inngåelse av fredstraktat, henvises til Castberg: «Folkerett» side 190: «Krigen kan også opphøre ved at den rent faktisk ebber ut, idet fiendtlighetene innstilles». Jfr. her general Ruges telegram via svensk UD til tyske myndigheter i Oslo: «Kongen og regjeringen har gitt meg ordre om å innstille fiendtlighetene.» Dette gikk tyskerne med på og alminnelige våpentilstand (general armistice) inntrådte mellom de to land kl. 24.00 den 08.06.-40. Dagen etter, den 9. juni, kapitulerte Norge, ifølge general Ruge, betingelsesløst.

Hamar Dagblad 28.06.-95

KOMMENTAR

Norsk krigsleksikon 1940-45

Av Guttorm Lien

20.09.1946.

Det er hevet over enhver tvil at Norge statsrettslig kapitulerte. Vi må ikke jukse med krigshistorien for denskalvære riktig, sier historiker og tidl. major Svein Blindheim.

Ambassadør Ræder i Dagbl. 06.03.1980: «Forholdet er nemlig det, at det finnes sterke krefter, som aldri blir trett av, med alle midler, å søke å rettferdiggjøre de kapitale feilgrep, som ble gjort i tiden som ledet til den enorme katastrofe for vårt land som den tyske okkupasjon representerte. Det er så lenge disse krefter lever, at den historiske sannhet hindres i å komme frem.»

I Krigsleksikonet mangler det svært mye av viktige begivenheter. Folkerettsakkynlige Harald Holthes formåninger til det norske folk: «Enhver nordmann som begår brudd på kapitulasjonsavtalen blir betraktet som rebeller og vil bli straffet etter krigslovene. Kongen og regjeringen har ikke lenger rett til å representere Norge etter sin flukt til England.»

Direktør Bache Wiig i en tale til de ansatte ved Raufoss og Kongsberg Våpenfabriker: «Kongen er en embetsmann som har forlatt sin post i en for landet alvorlig stund, og dermed har forbrudt sitt embete som enhver annen. De ansatte gjenopptar sitt arbeid etter denne tale.»

Biskop Berggrav påviser at lover og anordninger som utstedes av regjeringen i London, ikke er bindende for det norske folk i det okkuperte område.

Stortingsmann Førre påviser at § 17 forbyr Konge og Regjering å forlate landet.

Nygaardsvoldguttas sattsom sivilister i London og ble hverken anerkjent av de allierte eller Sovjet som krigførende.

«Mine landsmenn gjorde tjeneste i de britiske styrker som frivillige under siste krig.» Kong Håkon: Aftenposten

Landsvikanordningen av 15.12.1944 er klart ulovlig sier Jon Skeie. «Kongen hev ikkje kompetanse til å gjeva ei anordning som denne (sjå Grunnlova § 17.) Skeie konstaterer også at det har aldri vært slik lovløshet i Norge.

Historiker Arne Stornes hevder i «Sataniske Glør» at anordningene var å likestille med krigsforbrytelser!

Trygve Lie forfalsker Gr.L. § 17. Han bytter ut ordet *toll* med *folk*. Han foreslår også for Eden og Hambro (Hambros Bank) å bombe fiskeforedlingsanleggene i Trondheim og Bodø, men ber om at det ikke må bli kjent at det er han som har foreslått det. Kilde: Francois Kersaudy: «Vi stoler på England».

Oberstl. Roscher Nielsen avgir falsk forklaring i Saken mot minister Schanke.

Statsrådene (tidl.) Nygaardsvold, Koht og Ljungberg benekter under edsansvar at de har sett kapitulasjonsavtalen. Imidlertid foreligger i U.D. avtalen med deres initialer!

Trygve Lie: «Opplæringen av norske soldater til England forsvar måtte baseres på frivillighet, ingen skulle mot sin vilje tvinges til å slåss for Englands sak.»

Men hva så med norske sjøfolk som var med på både 2 og 3 torpederinger, og så ble sendt ut igjen! Frivillighet? Neppe.

Johan Scharffenberg i «Norske aktstyrker til okkupasjonsforhistorie». Konklusjon; «at man var logisk forpliktet til å erkjenne at den tyske okkupasjon ikke var folkerettsstridig.»

«Regjeringen Nygaardsvold» baserer sin virksomhet på den såkalte «Elverumsfullmakt» som aldri har eksistert. Stortinget hadde ikke kompetanse til å gi en slik fullmakt! Men for å forsvare alle Nygaardsvoldguttas ulovligheter forsvarer den «rette siden» med alle midler denne myte!

HVOR MYE HUSKER DU?

Det har en tid vært arbeidet med å kartlegge NS-kontorer og institusjoner under okkupasjonen. Når det gjelder partiets og særorganisasjonenes kontorer rundt omkring, er kildene ganske greie, men vi mangler endel opplysninger om skoler, leirer (deriblant onnehjelpsleirer), kontrollstasjoner for mor og barn, NSK's matstasjoner og hjelpesystemer. Hvis du husker hvor noen slike var plassert, så skriv vennligst til

INO

Postboks 3239 Elisenberg
0208 OSLO

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:
HAKON WARENDORPH
Red.sekretær: ROLV OLSEN

Adresse: Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.
Kontortider:
Tirsdag og onsdag kl. 11-15.
Telefon: 22 56 10 34 .
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 160,- (i omslag kr. 200,-, utland kr. 240,-).

Giro: Post 0808.51 64504. Bank 6063.0501248

Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.
Annonser forskuddsbetales med kr. 2,- + m.v.a. pr. spalte m. Minstepris kr. 100,-.

Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG
ISBN 0802-9652

Den konsekvente prektighet

I 1939 trakk skyteppet seg over Europa. Faren for krig var overhengende og nøytralitetens hårde bud påtrengende. Ingen var dårligere budd på krig en vårt fagre Norge. Få politikere hadde dårligere grunnlag for å sikre oss enn de daværende A.P.-koryfeer, og intet forsvar var i sørgeligere forfatning. Det gikk jo også som det måtte gå.

For et par desener siden viste våre myndigheter lignende tafatthet. En utlending ble drept av utlendinger i deres lands tjeneste på norsk jord. Staten Israel ble ikke trukket til ansvar. Det gjaldt å ikke komme med på den gale side. Den drepte forsvant i rådløse politikeres bekvemme smelting og de etterlatte ble behendig glemt. Skjenselsmennene hadde intet ansvar, bakmennene forble i mørket.

På bakgrunn av jødernes lidelser burde en kanskje ha ventet en dypere forståelse for dem dette har gått ut over. Selv om den drepte skulle hatt all verden av skyld, ville det vært en grov forbrytelse mot vårt land, en krenkelse av vår suverenitet, å foreta «henrettelser» på norsk grunn.

Denne er en parallell til Altmarksaken. Britenes raid i Jøssingfjorden i 1940. Norske myndigheter grep ikke inn til tross for at man hadde marinefartøyer på stedet. Bare spake protester ble fremmet. Vi, Norge, våget heller ikke å plukke opp minene som britene hadde lagt ut i norsk farvann. Det førte til krig og okkupasjon. Senere ble en slik optreden kalt «nasjonal holdning», og de som hadde en slik holdning, ble kalt jøssinger etter den herostratisk berømte vestlandsfjorden. Den gang som nå gjaldt det å komme med på den rette siden - uansett moral og internasjonal rett.

Norske myndigheter forsto ikke konsekvensene og forberedte seg ikke på dem. Konsekvensene denne gang er vel ikke krig, men en uthuling av den norske stats suverene jurisdiksjon på eget territorium. Vi bør ha dette i tankene når utenlandske grupper i økende grad bruker vårt land som arena for sine gjensidige stridigheter. Det må vi ganske enkelt ikke akseptere - uansett ev. sympatier. Om det er dårlig plassert toleranse og prektighet på det norske folks vegne eller rett og slett frykt og udugelighet, så er det like galt.

ETTERLYSING

Innsender og frontkjemper

Vi har mottatt et innlegg som vi gjerne vil benytte. Det er undertegnet «Frontkjemper» og datert 1. mars 1994. Vi har imidlertid ikke forfatterens navn. Det betyr desverre at vi ikke har kunnet bruke det. Temaet er; når hadde «folk flest» fått greie på jødernes skjebne. Innsenderen refererer i den forbindelse til professor Johs. Andenes. Saken har fått aktualitet i forbindelse med en ny bokutgivelse i høst (på norsk) om jødernes skjebne, og også i forbindelse med det økonomiske ansvar som er reist mot norske myndigheter fra jødisk hold på grunn av at jødiske eiendommer og verdier av annet slag er urettmessig behandlet etter krigen. Innsenderen bes henvende seg til ekspedisjonen tlf. 22 56 01 34 eller skriftlig. (Boks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo). Den valgte signatur og anonymitet vil bli respektert.

Fritt Folk 29/1 1938

Norges nøytralitetspolitikk

Av Vidkun Quisling

Grunnloven bestemmer at Norges forsvarsmakt bare skal brukes til å verne landes grenser og frihet.

I sin henvendelse til Stortinget 6. februar 1936 uttalte Nasjonal Samling.

«Norge skal ifølge grunnlovens første paragraf være et fritt, selvstendig og uavhengig rike, og vårt folk har tidligere på det kraftigste vist, at det overenstemmende med sin grunnlov, vil være fritt og selvstendig (1814, 1905).

Vi mener at det norske folket idag i et overveldende flertall fremdeles er av den samme opfatning. Vi protesterer på det kraftigste mot det avhengighetsforhold til fremmede makter, som vi nu er kommet op i ved statsmaktens folkeforbunds-politikk».

Det er imidlertid ikke bare medlemsskapet i sin almindelighet som er i strid med grunnlovens forutsetninger. Også konkrete bestemmelser i Forbundspakten er uforenlige med konkrete bestemmelser i Norges grunnlov.

Således er dette tilfelle med gjennommarsjparagrafen, for bundspaktens artikkel 16, § 3.

Denne paragraf, som jeg nærmere har omhandlet i Fritt Folk 13. november 1937, bestemmer at Folkeforbundets medlemmer er forpliktet til å;

«ta de nødvendige forholdsregler for å lette gjennommarsjen gjennom sitt om-

råde for ethvert folkeforbundsmedlem stridskretser som deltar i en fellesaksjon for å håndheve folkeforbundsforpliktelsene».

Denne forpliktelse er i strid med grunnlovens § 25 som bestemmer at;

«ingen fremmede makters krigsfolk, undtagen hjelpe-tropper imot fiendtlig overfall, må inndras i Riket uten Stortingets samtykke».

Det er klart at Stortingets samtykke her må innhentes i det enkelte tilfelle. Det er grunnlovsstridig å binde sig til en blankoforpliktelse slik som skjedd i forbundspakten.

Likeledes er paktens forpliktelse til deltagelse i militære sanksjoner (artikkel 16, § 2) i absolutt strid med den samme grunnlovsparagrafs bestemmelse om at:

«Rikets land- og sjømakt ikke må overlates i fremmede makters tjeneste».

Men den mest alvorlige motsetning mellom forbundspakten og grunnloven er den som bryter hele grunnlaget for vårt forsvar, nemlig grunnlovens vernepliktsparagraf, § 109:

«Enhver stats borger er i almindelighet like forpliktet, i en viss tid å verne om sitt fedreland, uten hensyn til fødsel eller formue».

Forbundspakten betyr imidlertid at Norges krigsmakt skal kunne anvendes til «å håndheve folkeforbundsforpliktelsene», altså for formål som ligger helt utenfor det å verne og forsvare fedrelandet, det vil si helt utenfor en norsk statsborgers verneplikt.

Det betyr i det hele tatt at vi nårsomhelst kan stå overfor en situasjon hvor norsk ungdom skal ofres for ganske andre interesser enn vårt lands forsvar. Samtidig betyr det at man kan komme til å stå overfor den situasjon at de vernepliktige med grunnloven i hånden kan nekte krigstjeneste.

Det er på tide at våre statsmakter snarest sørger for å fri Norge fra folkeforbundsforpliktelsene, og sig selv fra et ansvar, som er stort, om det ennå tas lett.

Det kan ikke være tvil om at det bare er et lite fåtall av blinde partipolitikere og av Moskvakommunistene og krigspacifister som ønsker denne Norges fortsatte innblanding i stormaktspolitikk.

Like sikkert kan man gå ut fra at det store flertall av det norske folk krever at Norge skal være nøytralt, og at Norge ikke skal trekkes ut i krig uten vår frihet og våre grenser er i fare.

UBEHAGELIGE SANNHETER

GASS-KRIGEN

Det er merkelig at Tyskland skal gjøres til syndebukk i ett og alt, enten det er for tjent eller ikke. Enhver nasjon burde vel ha nok med sine egne faktiske synder, og ikke - så å si automatisk - pådyttes enda fler. Men dette er vel følgen av å ha vært den tapende part i to store konflikter.

Som nå gasskrigen, som Vilmer Skov skriver om i Adresseavisen 15. juli under overskriften «Krigsgasser» - jeg siterer: «Krigsgasser vites brukt så tidlig som i første verdenskrig 1914-18 da Tyskland brukte gass mot belgiske, franske og kanadiske soldater ved Yser-fronten.»

Ja, det var i mange år god

latin å si at gass første gang ble brukt til krigføring da tyskerne den 22. april 1915 sendte gass mot de fiendtlige linjer fra beholdere og rør på bakken. Men at dette var begynnelsen, er jo ikke i samsvar med den historiske virkelighet. Soldatene ved fronten var de første som protesterte mot den rådende oppfatning. De hadde jo vært utsatt for gassangrep lenge før, nemlig ved gass-granater som ved nedslaget sendte ut dødbringende skyer av giftig gass. Betegnende i så måte er hva en norsk frivillig krigsdeltager forteller fra skyttergravene. (L. Ramstad: «Med tyskerne på Vestfronten», Aschehoug, Oslo 1930, s. 103-104). Han

tror selv at tyskerne var de første som begynte med dette kampmiddel, og spør sine tyske kamerater: «Ja, hvorfor begynte dere også med det svineriet?» - og får til svar: «Hva er det du sier, begynte vi med gasskrigen? Nei, det kan vi da beviset at vi ikke gjorde. Allerede i september 1914 beskjøt fransk artilleri et av våre batterier med gass-granater og drepte hver eneste mann på den måten. Tror du kanskje vi ville ha rent omkring her uten beskyttelsesmidler hvis vi hadde tenkt på gass? I 1914 og langt inn i 1915 hadde vi ingenting å berge oss for gassen med. Så fikk vi en klut

(Forts. side 7)

Historieforskning på universitetsnivå

Av K. R. Aspaas, stud.philol.

Universitetet i Oslo (UiO) stiller strenge krav til sine studenter; kravene er ekstra strenge for dem som har kvalifisert seg for hovedfagsstudiet; uten første karakter (laud) er man automatisk utelukka. Nå er det en kjensgjerning at altfor mange må bruke «for lang» tid på denne del av studiet, fordi de har økonomiske vanskeligheter. I virkeligheten er dette et hovedproblem ved UiO. For det første; studielånene må holdes på et nivå som gjør tilbakebetaling mulig, og stipendiene vokser sannelig min hatt ikke på trær!

Så tilbyr en stiftelse å yde hele 25 000 kroner til hovedfagsstudenter som vil forske i et av de mest spennende, men også mest kontroversielle emner innenfor historiestudiet; okkupasjonstiden. Stipendiet (eller om det blir «delt») gis uten annet forbehold enn dette.

Stiftelsen har gjennom år bygget opp et utmerket bibliotek og et unikt kartotek. Vår fremste kjenner av okkupasjonstiden, NS og Vidkun Quisling, dr.philos. professor Hans Fredrik Dahl har gitt uttrykk for materialets store verdi. Professoren har selv - i vid utstrekning - benyttet seg av det; og den som ikke

kjenner hans forskningsresultater, er i virkeligheten ikke meningsberettiget når epoken omtales/drøftes/diskuteres.

Så skulle man tro at min (og medstudenters) eget orlgang - ukeavisen Universitas - ville bragt nyheten som en gladmelding, på våre vegne! Istedenfor bruker avisen «fet» typografi på å mistenkeliggjøre givnerne. Redaksjonen har «henvendt» seg hit og dit, hvilket naturligvis er legitimt, rett og rimelig. Men man stusser uvilkårlig når også Antirasistisk senter blir brukt som «sannhetsvitne»!

Det underligste ved Universitas journalistikk er at man ikke har interessert seg for professor Dahls mening om stipendiet. Det har imidlertid Aftenposten gjort, men etter at saken var kjent. (Morgennummeret den 30. november 1995). Professor Dahlsier der bl.a.:

«Historiestudenter bør ikke ha betenkeligheter med å ta imot stipendiet fra tidligere NS-medlemmer (og «andre», for stiftelsen er mer enn som så» K.R.A.). Jeg tror ikke (de) gir penger til forskning for å få noen til å skrive om det de ønsker».

(Det tror ikke undertegnede heller, men han valgte annet hovedfag etter sin (laudable) mellomfagseksamen i historie) ...

Var medlemskap i NS straffbart?

Av Randolph J. Hansen

I denne artikkelen vil jeg ikke realitetsbehandle medlemskapet sett fra en juridisk synsvinkel, men se det i relasjon til hva h.r.justitiarius Berg, lagdommer Solem og riksadvokat Sund foretok seg under kampanjen for å få norske politifolk til å melde seg inn i NS.

En vil først vise til en skrivelse av 15. des. 1945 fra Paal Berg til Bergen Politikammer:

«... - Jeg er sikker på at jeg ikke har sagt at spørsmålet var så vanskelig at jeg av den grunn ikke kunne innlate meg på å gi noe råd. Derimot går jeg ut fra at jeg nok kan ha sagt at hver mann fikk handle etter sin samvittighet.»

Ved ikke å gi klar beskjed om at medlemskap i NS var ulovlig i henhold til norsk lov og at det måtte ansees som landssvik, har Berg forbrutt seg mot straffelovens § 139. Paal Berg som var høyesterettsjustitiarius, måtte vite om medlemskap i NS var ulovlig og en forrædersk handling. Derfor skulle han advart alle mot å søke medlemskap, likeledes skulle han advart alle norske borgere og bedt dem si opp sitt medlemskap etter 25. sep. 1940. Hadde han gjort det kunne han stått med rak rygg og sagt jeg advarte dere. Når han ikke gjorde det, burde han vært den første til å stoppe dømmingen av NS-folk etter krigen. Lagmann Solem som før krigen var en aktet jurist burde som Berg ha sagt fra om det ulovlige i det å være NS-medlem. Men Solem var

taus unde krigen om dette tema. (Det var antagelig den eneste gang Solem var taus om noe. Etter krigen fikk han tilnavnet Erik Blodøks).

Riksadvokat Sund var norsk påtalemyndighets høyeste representant høsten 1940. Han burde kjent til kampanjen om å få norske politifolk til å melde seg inn i NS. Hvorfor reagerte ikke Sund og advarte politifolkene hvis han anså at medlemskap i NS var landssvik?

Etter krigen skulle myndighetene ha reist en rettslig undersøkelse mot herrerne Berg, Solem og Sund angående det at de ikke offentlig advarte folk og politimenn mot medlemskap i NS. Ingen må innbille meg at det ville ha vært forbundet med fare for eget liv og helse hvis noen i sep. 1940 hadde sagt at medlemskap i NS var straffbart i henhold til straffelovens § 86!

At det blant norske jurister var dissens om medlemskap i NS var ulovlig viser Høyesteretts behandling av dette spørsmål i rettssaken mot Reidar Haaland 9. august 1945. Av rettens dommere mente 7 at det var straffbart å være medlem i NS, mens 4 mente det motsatte. De 7 var Dommer Næss, F. Stang, Grette, Klæstad, Evensen, Scheldrup og Bonnevie. Så vidt vites var alle disse tilstede i Oslo høsten 1940. Når de i 1945 kunne avsi en fellende dom om at medlemskap i NS var straffbart burde de høsten 1940 advart politifolk og andre landsmenn mot å tegne medlemskap i NS. Hadde de gjort det ville de ha forskånet

mange lensmenn fra å bli dømt for en straffbar handling.

For at en i ettertid ikke skulle kunne angripe disse dommere for deres handlinger burde de i 1945 påvist at de alt høsten 1940 med handling mente at medlemskap i NS var ulovlig.

Da det ikke er påvist at eneste av de 7 dommerne ved handling høsten 1940 viste at medlemskap i NS var ulovlig bør staten nå gi oppreisning til alle dømte NS-medlemmer. Hvordan kan en vanlig norsk borger vite at medlemskap i et politisk parti er straffbart når ikke en gang høyesterettsdommere reagerte på det i september 1940. Ingen av dommerne ville ha lid overlast hvis de hadde gitt uttrykk for sitt juridiske syn på NS-medlemskap i september 1940. Major O.H.Langeland ble ikke straffet under krigen fordi han nektet å samarbeide med NS og tyskerne. De militære lederne på Kongsberg Våpenfabrikk ble heller ikke straffer fordi de etter 10. juni 1940 nektet å produsere våpen til tyskerne. (De militære lederne sa opp sine stillinger og våpen ble produsert. Lederne for våpenfabrikken ble etter krigen ikke straffet).

Ser en på herrerne Berg og Solems habilitet til å dømme landsmenn etter krigen med basis i deres manglende reaksjon høsten 1940 må en rope et varsko! Ingen av dem kan ha vært habile til å dømme noen for overtredelse av straffelovens § 86. Ingen av dem advarte politifolk mot å melde seg inn i NS høsten 1940.

Sårt minne

Av Nina Molstad Andresen

«Vi hadde venta på freden
fem lange år.
Og då han endeleig kom.
ein tindrande klår maidag
med ange av spirande markblomar,
bjørkelauv og hegg,
og vi - saman med dei vaksne
fann fram flagga frå kistebotnen,
og dansa i hagen,
og ropa hurra,
og berre skulle vera
GLADE, GLADE, GLADE,
då hende det noko
med dei vaksne.
Hatet smaug seg fram,
skubba gleda til sides,
og kravde hemn.»

Fra boken: Då eg var liten, var der krig.

Fra brev til Norsk forum for ytringsfrihet

Av Hans Gervik

Ytringsfriheten med henblikk på boken «REFLEKSJONER etter 50 år»

Det gjelder en bok skrevet av en tidligere «frontkjemper». Han redegjør for sine synspunkter vedrørende den 2. verdenskrig og etterkrigstiden, og ellers taler han kraftig «tapernes» sak. Det er ingen grunn til her å komme nærmere inn på innholdet i boken. To eksemplarer følger vedlagt. Men det skal oppsummeres noen av de vanskeligheter utgivelsen av en slik uønsket bok ble møtt med:

- 1) Det var ikke mulig å få et stort og anerkjent forlag til å utgi boken, da den i for stor grad forsvarte taperne og angrep de seirendes fremstillinger. En frontkjemperkamerat med et lite og ukjent forlag påtok seg utgivelsen, og et større lån måtte til for å makte trykkingen etc. . .
- 2) Det skulle også vise seg vanskelig å finne et trykkeri som var villig til å trykke boken. Noen trakk seg etter først å ha gitt en akseptabel pris og tidsramme. De ble tydeligvis motvillige da de så nærmere på bokens innhold.
- 3) Det lykkedes likevel å få boken ferdig trykket og levert i september 1994 i et antall av 2000 eksemplarer, hvorav 1400 til Forlagscentralen. Den hadde sendt ut forlagets forhåndsmelding med bestillingskupong, men med dårlig respons.
- 4) Forlaget sendte straks ut anmelder eksemplarer til 52 av landets største aviser, samt et par tidsskrifter. Det var ikke ventet at boken skulle få noen positiv kritikk, men at den i det minste ville få litt negativ omtale, for derved å bli litt

(Forts. side 6)

Profitt på jødetragedie? Norge i uheldig lys.

Av I. C. Stridsklev

Hufvudstadsbladet hadde 15.10.-95 en artikkel om hvordan nordmenn beriket seg på eiendelene til de norske jødene. De fleste jøder forlot Norge i okkupasjonstiden. Nesten halvparten ble deportert. Av dem overlevde 26. Vel halvdelen flyktet, de fleste til Sverige. I oktober 1942 begikk en flyktningelos mord på en grensepolitimann på toget som gikk mot Halden og Sverige. Han var sammen med to jøder, den ene het Hermann Feldmann. Alle tre flyktet, alle tre ble arrestert. Ingen overlevde krigen. Dette ble gitt som begrunnelse for at alle mannlige jøder ble arrestert. Denne aksjonen hadde tyskerne lenge forberedt med hjelp fra norsk politi. Det var vanlig at utgiftene i forbindelse med drapet på jødene ble dekket av jødernes egen formue. Om

Quisling-regjeringen ikke viste hva som ventet jødene selv, laget de en lov som beslagla jødernes formue for den norske stat. Men slik at hver enkelt hadde sin egen konto. Det ble ført minutiøst regnskap over hver enkelt ting. Forbruksvarer ble solgt på auksjoner der alle slags nordmenn deltok. Mer verdifulle gjenstander ble lagret, noen i synagogen, andre i Christiania Bank og Kreditkasse.

NS-folkene i likvidasjonsstyret regnet med at verdiene tilhørte jødene. De hadde et par møter, med tanke på hvordan de skulle få overbragt jødene i utlandet det som tilhørte dem. De undret seg på hvorfor de ikke hørte fra dem, og fant ingen måte å få overbragt verdiene slik at de var sikre på at de kom til de rette eiere.

Ved frigjøringen i mai 1945 ble de medlemmer av likvidasjonsstyret som var NS-med-

lemmer arrestert. De andre fortsatte trolig sitt arbeide i det som nå het «Tilbakeleveringskontoret», men som hadde uendret adresse i leiligheten til en deportert jøde. Etter frigjøringen ser det ikke ut til at utgiftene til kontoret lenger ble dekket av de statlige myndigheter. Alle konti ble slått sammen. Til slutt ble bare ca. 2/3 av hvert enkelt bokførte tilgodehavende utbetalt. Allerede i 1942 ble Quislingregjeringen utropt til de skyldige i deportasjonen av jødene på bakgrunn av loven om inndragning. Det var kan hende viktigere å bevare det inntrykket enn det var å gi jødene deres tilbake. Dessuten; siden ca. 40% av jødene var drept, var det ofte ikke slektsarvinger tilbake, og arven tilfalt den norske stat.

Foreldrene til Hermann Feldmann flyktet så snart de hørte at deres eneste barn var etterlyst. To norske flyktning-

Millionverdier aldri levert tilbake

OSLO/NEW YORK: En ledende jødisk gruppe hevder at Norge har latt være å gi tilbake millionverdier i eiendommer, forretningsvirksomheter og bankinnskudd som ble konfiskert fra norske jøder under 2. verdenskrig.

Undersøkelser i norske arkiver viser at mange nordmenn, og slett ikke bare nazister, fylte lommene med verdier tatt fra norske jøder, hevder Den jødiske verdenskongress (WJC) i en rapport som skal offentliggjøres senere i januar.

Rapporten blir lagt fram på et internasjonalt møte i WJC i Jerusalem 22. januar.

Møtet skal markere startskuddet på en kampanje for å sikre kompensasjon for jødisk eiendom beslaglagt i vest-europeiske land under krigen.

WJC har allerede en tilsvarende kampanje gående i Øst-Europa, og har i månedsvis kranglet med Sveits over påstander om at millioner av dollar som europeiske jøder satte inn før krigen aldri har blitt betalt tilbake til overlevende eller deres slektninger. Det er store mørke felt i kunnskapen om hva som skjedde med de beslaglagte jødeformuene i Norge.

Oppland Arbeiderblad
11.01.-96

geloser lovet å hjelpe dem til Sverige. I stedet planla løsene å drepe jødeekteparet. De ble slått med stokker, fratatt alle verdier og senket i et vann. I 1947 ble morderne frikjent. «De var soldater», og «på rett side». Ekteparet Feldmann hadde ikke arvin-

ger, men Likvidasjonsstyret hadde tatt vel vare på formuen. I 1960 stilte Stortinget midlene til disposisjon for det Mosaiske trossamfunn etter søknad. Det ble likevel tydeliggjort at Stortinget godt forsto at Finansdepartementet (Forts. side 7)

Som soldat og forlagt i en forlegning ved foten av Vøgesene, tok vi oss noen turer rundt i de nære områder. Her kunne vi også besøke den tysk/franske kirkegård etter 1. verdenskrig. Den gjorde et mektig inntrykk, selv om det hele også syntes vakkert. Over femti tusen falne hadde her fått sine graver ved siden av hverandre med hvert sitt hvite kors. Korsene var avrettet i linjer, både på langs og sideveis. Det hele virket velstelt og vakkert.

Hva med den tyske kirkegård i Oslo? Vi lar adjunkt Arne Arnes berette: Ca. 300 meter øst for sjømannsskolen på Ekeberg, på de såkalte Ekebergplataet, ligger tyskeres kirkegård fra siste verdenskrig.

Da krigen sluttet, var dette Norges mest stilrene, monumentale og kulturpregede kirkegård. Tusener av tyske soldater og offiserer, blant annet de omkomne fra krysseren Blücher, lå begravet her, mellom lange rader av rosentrær.

Den norske hjemmefront torde fremdeles ikke komme i nærheten av tyske tropper. Derfor dro den i stedet opp til kirkegården deres og sprengte gravene med dynamitt, så tarmene hang i gran-kvistene.

Da de ikke hadde mer sprengstoff, brukte de grave-

Arne Arnes beretter:

Respekt - anstendighet Den tyske krigskirkegården i Oslo

Ved Håkon Glosli

ne som latriner, så omtrent hver grav var tilsvinet med menneskitt.

Etter at de på denne måte hadde «beseiret» tyske soldater arrangerte de derfor sankt-hanskvelden 1945 fest på den tyske kirkegården, gjorde sankthansild av gravkors og danset negerdans over gravene (Negro Sprituals).

Om nettene lå det norske jenter oppe på kirkegården og pirket mannskiten bort fra gravene til kjærestene med trepinner. De plantet små blomster i stedet. Det ble sagt at det spøkte der oppe.

Disse jentene hadde hodet inntullet i klær og viste seg ikke om dagen, fordi kronprinsens tropper dro rundt med sakser og klippet håret av dem - som offisiell og offentlig folkeforlystelse.

Store mengder med torgkjerringer drev også med hagesaker og grov oppe på kirkegården, så de kunne selge blomster og rosentrær på Stortorvet i Oslo.

Etter hvert ble kirkegården enda mer vandalisert, og snart ble den tatt i bruk som utstillingsplass for husdyr. Og det brukes den til fremdeles, - noe enhver tysk turist kan forvisse

seg om ved besøk på stedet for å søke etter gravene til frontkamerater og slektninger. I stedet for graver finner han bare søledammer, hest- og grisemøkk.

Den 11. juni 1959 ble Landbrukets jubileumsutstilling åpnet på den tyske kirkegården på Ekeberg. Innen 2 uker hadde 500.000 mennesker besøkt utstillingen. Og over 1.500 husdyr hadde gjødslet den 350 dekar store kirkegården. Landets konge besøkte utstillingen og drakk geitemelk, ifølge billedreportasjen.

Utstillingen ble meget godt dekket av Øslopressen.

Det var Det Kongelige Selskap for Norges Vel som feiret sitt 150-årsjubileum på ovennevnte liteverdige måte: Med en krøtterutstilling på en tysk kirkegård, i strid med blant annet folkerett og Genferkonvensjon.

Dagbladet i Oslo hadde en vesentlig andel i det uverdige adferd på kirkegården. I hvert eneste nummer hisset det Oslobefolkningen opp til hærverk på tyskeres graver.

Sommeren 1945 gikk jeg derfor opp i Dagbladets redaksjon og bad dem så pent jeg kunne om de ville slutte å hisse Oslobefolkningen opp mot den tyske kirkegården. Menda de hørte ærendet mitt, satt de bare og lo av meg og hadde meg til beste.

Sommeren 1940 sang de tyske soldatene så himmelen ville løfte seg. De omfavnet oss nordmenn og ville dele gleden med oss over at det nå syntes å lykkes for dem å kjempe seg fri fornedrelsen, ydmykelsen og utsugningene etter å ha tapt første verdenskrigen.

Nå hadde de utsikter til en plass i solen som andre folk og nasjoner!

Fem år senere, i 1945, marsjerte de like taktfast som da de kom. Men de sang ikke nå lenger. De hadde fått viljeknuter rundt kjeften av å kjempe mot 48 nasjoner i fem år og tapt.

Likevel pekte de ikke nese mot offiserene og ville lynsj dem.

Romere gjør ikke slikt! Derimot var det en del Osloborgere som pekte nese, men soldaten brydde seg nix

om det. Det alvorlige stenansiktet vendte rett fram.

Nå dro han hjem til Tyskland, og «Arm og nøgen han tog på rydningsværket fat på ny» (Ibsen: Peer Gynt, 5. handling.)

Det kan synes merkelig at det i de dager, sommeren 1945, under raseringen av kirkegården, fantes en enslig tysker som klarte å tekkes slike nordmenn, som la for dagen en slik ånd og oppførsel at gravskjenderne og kvinnfolkklipperne jublet for ham og festet sammen med ham.

En slik tysker fantes virkelig. Han het Willy Brandt!

Jeg har selv hørt om Nasjonalteateret i Oslo i 1946, hvor han fra scenen lattermild ironiserte over den tyske nasjonalkarakter for et begeistret publikum.

Han lot det skinne igjen om at her var rette mannen til å omskolere tyskerne og lære dem folkeskikk, så de kunne bli som andre mennesker de også.

Men først måtte de straffes, hundses, flåes, sjokkeres. Ydmykelsens beger måtte tømme til bunns. De måtte se sine folkevalgte ledere hengt, så de riktige kunne bli klar over hva de hadde vært med på og hva de var.

Sammenbruddet måtte være fullstendig og skylderkjennelse hos hver enkelt var (Forts. side 6)

Norsk apartheid

Av John Sand

Alle bladets lesere kjenner til hvordan Norge alltid er den store pådriver dersom det i andre verdensdel oppstår det som blir kalt apartheid.

Men hvor mange kjenner til de former for apartheid i betydningen atskillelse som har vært drevet her i landet.

Av plasshensyn må jeg innskrenke meg til bare noen få utdrag som eksempler bortsett fra hosstående faksimile fra VG 6/9-45.

Dagbladet for 5. september 1945 inneholder bl.a.:

«Det blir ikke lett for nazistene og de andre landssvikerne i Sandefjord å renvaske seg. På Sandefjord kommunale bad er det nå satt opp en plakatsom meddeler at tidligere medlemmer av NS og andre som har vist unasjonalt holdning, er nektet adgang til badet. Forhistorien er den at noen av badets trofaste gjester har klaget til bestyreren over at NS-folk og andre av samme ulla skal få lov å breie seg i badet.»

Morgenbladet for 14. juni 1949 inneholder et stort oppslag: «NS-tjenestemenns pensjonsinnskudd

«Statens pensjonskasse vil gjennomføre konfiskasjon, siersøkerens advokat». «Advokat Sveen kom inn på den merkelige behandling som NS-medlemmers forhold til Pensjonskassen har fått av myndighetene... Pensjonskassen vil gjennomføre en konfiskasjon ved ordning som er i strid med dens egen praksis.»

På første side i Telemark Arbeiderblad for 4. august 1945 stilles spørsmålet:

«Er myndighetene klar over at disse udyr i menneskeskikkelse kan blande seg med gode nordmenn både på badeplasser, sportsplasser m.v. og man kan da ufrivillig komme i samtale med dem. Vi forstår myndighetenes vanskeligheter med å huse alle disse, men la oss komme med et forslag: Alle skal ha portforbud og når de skal utføre ærender eller på annen måte forlate sine hjem, skal de bære et armbind med NS-merke i. Vi krever en forgang i denne så landsviktige sak.»

Så sent som 4. mai 1949 har Morgenbladet et megetsigende oppslag:

«Ns-folk skal tilbake til arbeidslivet. Men ikke som drosjesjåfører».

Finansministeren i den norske eksilregjering i Lon-

don, Paul Hartmann, skriver i sin bok «Bak fronten» side 353 om regjeringskonferanse 21. februar 1945:

«Terje Wold bragte frem et pussig spørsmål som var kommet fra Finnmark. Det fantes der statspensjonister som var nazister. Spørsmålet var om pensjonene skulle stoppes. Det er nok så på det rene at det ikke er noen lovlig adgang til å gjøre dette, men det ble likevel enstemmig besluttet at man skulle stoppe utbetalingene.»

Medlemskap i NS. er oppsigelsesgrunn.

Dom ved Oslo Byrett.

I juni oppsa utleieren i en gård i Colbjørnsensgt. en av leieboerne. Denne anla sak ved byretten og påsto oppsigelsen kjent ugyldig. Det ble opplyst at leieboeren hadde vært medlem av N.S. siden 1933. Leieboeren hevdet at familien aldri har opptrått utfordrende i gården og bortsett fra noen leilighetsvise besøk av tyskere har det ikke vært noen tyskertrafikk hos dem.

Gårdeieren bekreftet at den eneste grunna for oppsigelsen er medlemskap i N.S. Intet annet enn medlemskapet har vært å utsette på leieboeren. Ved avslutningen av leiekontrakten var gårdeieren helt ukjent med, at saksøkeren og hans familie var medlem av N.S.

Retten bemerket at et tidligere medlemskap i N.S., således som det har foreligget i dette tilfelle, må anses som fyllestgjørende saklig grunn for oppsigelse av et leieforhold, jfr. husleielovens § 38. Det vil visstnok ikke være lett for saksøkeren å kunne skaffe seg annen bolig, men under den nåværende boligsituasjon er det særdeles mange nasjonalsinnde nordmenn som er husville og i stor utstrekning skyldes dette tyskernes invasjon og de forhold som sto i forbindelse dermed. Ved en avveien av de forskjellige hensyn som her gjør seg gjeldende, er retten under disse omstendigheter blitt stående ved at oppsigelse heller ikke vil kunne sies å virke urimelig overfor leieboeren.

Oppsigelsen ble stadfestet. Saksomkostninger ble ikke ilagt.

Engelskmann ...

(Forts. fra side 2)

vi fekk frå britane, var tilsvarende. Den store ironien er at Churchill blei statsminister då Chamberlain laut gå midt under felttoget mot Noreg. At mannen var framifrå for sitt eige land, er greitt nok. Men når vi reiser han eit minnesmerke sentralt i hovudstaden, er det eit teikn på mindreverdskompleks og husmannsånd.

Mobiliseringa

«Da vi ble evakuert fra de rykende ruinene av Åndalsnes..., var det bare tre offiserer og 160 soldater igjen av de nesten 2000 mann» - som skulle ha vore 3000. Dei var praktisk talt utan alt dei trong

for å føre krig. Alt det manglande stod att på diverse kaiar i Skottland.

Apropos Nøklebys forord: Når ho skriv at «den norske hæren hadde ikke engang hatt tid til å mobilisere skikkelig», er det i beste fall fordi ho ikkje veit kva som gjekk før seg mellom Generalstaben (Laake/Hatledal) og regjeringa dei siste dagane før 9. april, eller at ho ikkje kjenner til kor innvikla umogeleg sjølv mobiliseringssystemet var, stilt overfor den aktuelle situasjonen natt til 9. april («dobbeltbokhalderiet» i såkalla pålitelege og andre avdelingar). Realiteten var jo at vi stod overmodbilisert i Aust-Finnmark og Troms innland (sogar med avdelingar, våpen og utstyr frå andre landsdelar), og at regjeringa heile vinteren berre hadde ønskt minimale nøytralitetsvernstyrkar i resten av landet, for i tilfelle å komme på «rett side» i krigen. Som den britiske hærsjefen, Lord Ironside, skriv i dagboka si «er Noreg ikkje førebudd på å forsvare nøytraliteten sin». Her skulle det ha vore lagt til: Anna enn mot sovjetarane og tyskarane. Sjefen for marinen, admiral Diesen, sa det i klartekst (som Koht skriv 8. april): «Skyt på tyskarane, ikkje engelskmennene». Slik handlar ei regjering som, etter Encyclopaedia Britannica «pukka på at ho var nøytral».

Manglande vilje

Natt til 9. april vedtok regjeringa den meningslause ordren om å mobilisere fire brigadar i Sør-Noreg. Resultatet av dette, var den tilfeldige, frivillige, planlause mobiliseringa vi fekk. Sjefen for Kavaleriregiment nummer 1, oberst Astrup og andre etterlevde ordren, og sa at han ville møte på Gardermoen den første mobiliseringsdagen, 11. april, i samsvar med ordren frå regjeringa. Han, og andre, blei ikkje stilte for retten etter krigen, tiltalt for ordrenekt. Det er blodig urettvist at både Laake, men særleg oberst Hatledal, har måtta leve med eit ettermæle om at dei var defaitistar og ikkje vaksne for oppgåva si. Nøkleby veit godt at særleg Hatledal sprang dørene ned i regjeringa veka før 9. april, men at regjeringa sa blankt nei til mobilisering. Slik blir setninga hennar i forordet i beste fall ufullstendig og misvisande. Det var viljen frå regjeringa til å forsvare nøytraliteten vår mot Storbritannia det skorta på. Det er noko heilt anna enn ikkje å ha tid til å mobilisere.

Britiske dilettantar

Menså kom altså tyskarane natt til 9. april, og ikkje brit-

ane, slik vi hadde rekna med. Det siste varselet om at britane (og franskmennene) hadde noko på gang, fekk Koht 5. april med notane deira. Notane blei stadfesta med minelegginga 8. april. Då først kjem tyskarane inn i biletet. Seinare gjekk alt annleis enn Koht, admiral Diesen og andre hadde rekna med. Blant anna ved at det var «Blücher», «Lützow», «Emden» som kom opp Oslofjorden natt til 9. april, og ikkje britane. Mange ser dette som årsaka til at fjorden ikkje var minelagt. Det er kappløpet Kynnoch skriv om, sett frå sin bataljon av Sherwood Foresters, mens Kersaudy skildrar heile kappløpet.

Vi kjenner resultatet. Kynnoch og hans Sherwood Foresters kom aldri til Stavanger.

Kvasom seinare hende, kan du lese om i «Nakne soldater». Les gjerne også boka til kjenningen min frå Kompani Linge, Malcolm Munthe, med den heller banale tittelen «Sweet is War», så får du vite korleis det var å vente fåfengt i Stavanger. Hos Kynnoch får du altså ei uvaska skildring av kva slags hjelp britane sende til Noreg.

Eg vel å melde boka hans på denne måten. Ho inneheld nemleg råmateriale til den revisjonen av historia om krigen i 1940 som noen av dei som styrer Noreg har greidd å halde borte frå offentlegheita i femti år.

Ut frå Kynnochs bok kan meldaren som militær fagmann hevde at britane si hjelp til Noreg må ha vore den dårlegaste leia, den mest dillettantiske operasjonen nokong. Som historikar hevdar eg at det knapt er til å tru at faghistorikarane framleis, 22 år etterpå, ikkje har gjeve oss sanninga. Slik har dei attpåtil røva frå oss historia vår. Og til Nøkleby: Slutt deg til revisjonistane!

Respekt ...

(Forts. fra side 5)

nødvendig om tyskerne skulle godtas som mennesker og landet få en plass ytterst på benken blant nasjonene.

Slik oppfattet jeg Willy Brandt da han holdt foredrag for folket i Oslo. Hans publikum bestod for størstedelen av de mest innbitte hatere av Tyskland. Så skrev han en bok på norsk som het «Forbrytere og andre tyskere». Ikke alle tyskere var forbrytere, ikke slik som han.

Derfor ville han gjerne ha støtte fra Norge når han dro hjem til Tyskland for å gjøre politisk karriere.

Den ble også gitt, etter fatigevne.

Tyske turister! Besøk Norge isommerferien! Besøk den tyske kirkegård 300 meter øst for sjømannsskolen på Ekeberg i Oslo! La Willy Brandt være veiviser! Han kjenner stedet og miljøet hvor han vant sine sporer!

Etterskrift 20.11. 1983.

Stykket over ble skrevet 18. november 1966. Men det var ingen norsk avis som ville bringe noe slikt. Det gjorde derimot en tysk avis, og det forårsaket adskillig røre, men bare for noen dager. Så ble det alt stille, sannsynligvis etter norsk påtrykk.

Hva som foregikk på den tyske kirkegården i Oslo har jeg selv vært øyevitne til og slår ikke av noe på min framstilling.

Så langt, Arne Årnes!

I samme åndedrett kan en ta med om minnesmerket over de omkomne ved senkingen av «Blücher». Monumentet som tyskerne reiste på Askholmen, der skipet gikk ned med over 1 000 mann, ble også vandalisert ned til ingenting av de bolde norske krigere. En umåtelig skjensel, for vår nasjon.

Fra brev til ...

(Forts. fra side 4)

kjent på markedet. - Det kom ikke en eneste anmeldelse av boken (noe som ble godt overvåket av Argus). Den skulle åpenbart ties ihjel. Var det kanskje for mange sannheter i den og for lite som kunne «slaktes»?

5) Eteksemplar av boken gikk raskt til Biblioteksentralen med håp om omtale i sentralens månedsblad, men der kom intet. Sentralen rigget til en spesialutstilling over bøker og annet materiell i anledning 50-års feiringene i anledning krigens slutt, men der kom boken ikke med til tross for påtaler.

6) Det var bare noen ganske få bokhandlere som hadde bestilt boken, til tross for at de fikk en god returret. De var nok blitt skremt av forhåndsmotalen fra forlaget og av den kjensgjerning at den var skrevet av en frontkjemper, som talte «tapernes» sak og forsvarte deres innsats.

7) Det var blitt kunngjort at man kunne søke kulturdepartementet om bidrag når det gjaldt publikasjoner i anledning de forestående 50-års markeringene. Forlaget søkte om et bidrag fra denne potten, for å kunne sende boken til samtlige bibliotek i landet, men fikk negativt svar. (Bo-

ken var vedlagt.)
8) Bokhandlerne var blitt godt informert om bokens eksistens, men den ble ikke lagt ut og ikke presentert sammen med de øvrige bøkene som angikk 50-års markeringen våren 1995. Denne boken skulle åpenbart ties ihjel samtidig med at bl.a. ytringsfriheten ble feiret!

Uhyre vanskelig å få gjort boken kjent

Boken var blitt sendt ut til en mengde aviser og etter hvert også til en lang rekke historikere og kulturmedarbeidere i de største avisene, samt til debattredaktørene i NRK og i TV 2. Forøvrig ble den sendt til mange kjente personligheter, politikere og til professorer og forelesere på universitetet i Oslo. Men ikke noe av dette har resultert i offentlige ytringer om boken. - Den forble ukjent for det store publikum.

Det ble forsøkt med en (kostbar) annonse i Aftenpostens spesialmagasin «Den lyse våren, 50 år siden Norge ble fritt», men heller ikke denne ga noen blest omkring boken eller noe ekstra salg. Det var ikke slikt stoff folket ville ha i de hektiske jubelmånedene våren 1995. - Og forøvrig var ikke boken særlig lett tilgjengelig hos bokhandlerne - og slett ikke å se sammen med de øvrige «gode» 50-års bøkene.

Utsendelser til bibliotekene

Boken ble godt mottatt av «taperne» og da spesielt av de tidligere frontkjemperne og frontstørene. Disse ivret for at den måtte bli sendt om gave til alle bibliotekene, og de bakket opp med økonomi og arbeid for å få dette til. Først

ble det utsendelse til skolebibliotekene og så til alle de kommunale bibliotekene forøvrig - etter at det store restoplaget fra Forlagssentralen var trukket tilbake. Det gikk ut i alt ca. 1200 eksemplarer til dette formålet.

Vi har, naturlig nok, ikke kunnet fastslå i hvilken utstrekning boken er hilst velkommen og «tatt i bruk» rundt omkring der de har fått boken tilsendt. Antagelig er dette høyst forskjellig, beroende på bibliotekarenes innstilling. Mange bibliotek har visstnok egne styrer som bestemmer hva som skal kjøpes inn, men bestemmer de kanskje også over gavebøker?

Deichmanske bibliotek

På vårparten i år ble en forespørsel etter boken besvart med at de hadde den på dataskjermen, men at den ikke var «innlemmet» i hovedutlånet. De klarte ikke å finne den liggende på lageret heller. Noe senere leverte undertegnede 20 eksemplarer direkte til hovedbibliotekets ekspedisjon så boken kunne komme både til hovedutlånet og til alle filialene i Oslo.

På forespørsel nå i høst i hovedutlånet var den ikke lenger å finne på skjermen, men de fant den i markeds-katalogen. En forespørsel i en av filialene ga det samme resultat. De var i stand til å se også hvorvidt den fantes i en annen filial, men «Refleksjoner etter 50 år» var ikke å finne noe sted.

Vi var blitt klar over at boken ble søkt tiet ihjel, men skulle den også bli utsatt for direkte boikott?

Boikott eller ikke

Vi har ikke ennå foretatt oss noe for å finne ut av hva som har skjedd med de 22 eksemplarer vi i alt har levert til det Deichmanske bibliotek og til viderefordeling til dets filialer. Men vi tillater oss å forespørre Norsk forum for ytringsfrihet om det, som en nøytral institusjon, kunne tenke seg å sjekke hva som har skjedd med boken vår og gjøre seg kjent med evt. beveggrunner for den tilsynelatende boikott. Forumet burde vel i egen interesse av hensyn til ytringsfriheten her til lands ha interesse av saken. Og en tilbakemelding til forlaget ville vi være meget takknemlige for.

Indoktrineringen i Norge

I vår bok Refleksjoner etter 50 år blir det bl.a. påpekt at vi i Norge har fått en meget ensrettet historieskriving med til dels alvorlige feil innbakt. Dette kan være en medvirkende grunn til at den blir søkt kneblet.

I forrige uke ble det slått opp i Aftenposten 29.11.: «Tidligere NS-folk utlyser stipend». Det gjaldt det forhold at «Stiftelsen norsk okkupasjonshistorie» utlyste stipend å kr. 25 000 til hovedfagstudent som skrev om okkupasjonstiden i Norge.

Dette ble forelagt for bestyreren for Historisk institutt ved Universitetet i Oslo som sier at han er meget betenkt over stipendet: «Denne organisasjonen har et for klart preg til at jeg kan anbefale studentene å søke stipendet.»

Stiftelsens ønske er å få studenter til nøytralt og objektivt å granske okkupasjonstiden ut fra det syn at også den tapende parts vurderinger trenger å være kjent for å få gitt et mer nyansert og rettferdig bilde av det som skjedde.

Men dette er altså ikke ønsket. - Ytringsfrihet?

Menneskerettigheter etc.

Under overskriften «Menneskerettigheter og markeder» i Aftenposten 30.11. hadde vår statsminister et viktig perspektivinnlegg der det bl.a. heter: «Internasjonaliseringen er det mest iøynefallende trekk i den tid vi lever i og en viktig årsak til større åpenhet, mer pressefrihet og mer demokrati. Utviklingen lar seg heldigvis ikke stanse. Pressesensur og styring av informasjon blir i praksis ikke lenger mulig i en verden av datanettverk og parabolantennar. Undertrykkende regimer kunne kontrollere bøker og aviser, men i elektroteknikkens tidsalder er det ikke lenger mulig å nå frem med en slik linje.»

BOKTJENESTEN

Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo. Telefonbest.: 22 56 10 34

..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Innbundet)	kr. 285,-
..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Heftet) kr. 164,-
..... eks. Odd Melsom: På nasjonal uriaspost kr. 50,-
..... eks. Odd Melsom: NS og fagorganisasjonen kr. 50,-
..... eks. Knut Steenstrup: Dilemma kr. 50,-
..... eks. Arne Tellefsen: Når forsvaret forfaller kr. 25,-
..... eks. Sundra Sand: Hva er Kristen Samling? kr. 5,-
..... eks. Sundra Sand: Noen enrindringer fra tiden omkring Vidkun Quislings siste dager kr. 5,-
..... eks. Roald A. Nielsen: "Solbris Oho!" kr. 50,-
..... eks. Anna Kientopf: Det fredsfjendtlige trauma kr. 50,-
..... eks. Sigurd Senje: Glem soldat kr. 75,-
..... eks. Hans Gervik: Refleksjoner etter 50 år kr. 50,-
..... eks. Tom B. Jensen: Bibliografi over Nasjonal Samlings periodiske skrifter 1933-1945 kr. 50,-

Legg til kr. 20,- for fraktselskaper ved forskudsbetaling til:

Postgiro 0807-5.15.02.89. **Bankgiro** 6063.05.00926 eller ved **sjekk i kontanter** eller **frimerker**. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. som betales slik:

Navn:

Adresse:

Postnr.: Sted:

Boktjenesten minner om at
«**Russland og Vi**»
innbundet - bare trykkes i 250 eks.

Forhåndsbestill i tide!

«Morsomt» å se et slikt flott utsagn i betraktning av den store indoktrinering vi har hatt i Norge - og som man vil skal fortsette endog ut over det halve århundredet som nå har gått!

Og som påpekt innledningsvis: Ekstra uheldig fordi vi hos oss har innpodet hos folk flest at vi er foregangslandet nettopp når det gjelder både ytringsfriheten og de øvrige friheter.

Gass-krigen ...

(Forts. fra side 5)

som vi dynket med en rød væske og holdt for munn og nese, og først ganske nylig har vi fått masker; men det er allerede lenge siden vi tok franske fanger som hadde ordentlige gassmasker.»

Så vidt denne frontberetningen. Men skal noen ha «æren» for å ha vært de første ute med det herr Skov kaller «avskyelige emner», så er det nok helst engelskmennene, som allerede i Sudanfelttoget (1898) og under Boerkrigen (1899-1902)

brakte gassgranater, utskutt fra artilleriet. Slike giftgassgranater ble også brukt under den russisk-japanske krig 1904-1905. Dette er velkjente fakta i krigshistorien.

Adresseavisen 22.07. 1980

Profitt på ...

(Forts. fra side 5)

hadde vært imot å innvilge trossamfunnets søknad, av hensyn til konsekvensene!

Det er fare for at det norske samfunn er mer interessert i å bevare sine myter om det norske folks heltemot i 2. Verdenskrig, enn i å søke sannheten om hvem som beriket seg på jødernes tragedie, og i å gjøre opp for seg.

Abonner på Folk og Land til et ungt menneske!

VENNEGAVER

TIL "FOLK OG LAND"

Vi kvitterer denne gang for tilsammen kr. 8.250,-.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

M. T., Kolbu	kr. 140,-	T. L., Selåsvatn	kr. 40,-
Ø. M., Oslo	kr. 2.000,-	S. J., Nesoddtangen	kr. 300,-
L. G., Gressvik	kr. 200,-	A. S. K., Skien	kr. 300,-
E. E., Tynset	kr. 300,-	D. R., Vøyenenga	kr. 50,-
M. M., Gol	kr. 300,-	M. E. L., Sverige	kr. 560,-
O. S., Larvik	kr. 50,-	H. S., Ringelia	kr. 340,-
T. N., Nesttun	kr. 100,-	M. R. L., Oslo	kr. 90,-
J. H., Sandsøy	kr. 50,-	E. B., Dokka	kr. 240,-
E. H., Oslo	kr. 300,-	A. N., Porsgrunn	kr. 1.000,-
R. O., Rolvsøy	kr. 250,-	A. T., Trondheim	kr. 100,-
Motstandsmann, Vefsn	kr. 300,-	T. B., Jar	kr. 100,-
Hjemmefronter, Mosjøen	kr. 300,-	A. E., Snarøya	kr. 300,-
O. H., Nesbyen	kr. 200,-	F. T., Solihøgda	kr. 200,-
M. B., Atnbru	kr. 140,-		

Heil og Sæl 1996

I anledning det nye året, 1996, tillater vi oss å ønske våre lesere og medarbeidere god helse og meget å glede seg over med den gamle nordiske hilsen Heil og Sæl, som nettopp er uttrykk for et slikt ønske.

Vi har ved mange anledninger helt fra Nasjonal Samling tok i bruk hilsenen i 1933, blitt foreholdt dens nazistiske opprinnelse, typisk for vår etterplapringsholdning. De har vært med på å «normalisere» de gode norske hilsener som; hei, morn, mornings, ha det, «si ju» etc. Vi lar dem gjerne ha god samvittighet. Vi har det også selv om vi bruker disse lite tradisjonsrike, men absolutt forståelige hilsener.

Når vi presenterer nedenstående malmlfulle dikt av Olav Aukrust, er det for atter en gang å slå i hjel den tilsynelatende udødelige påstand om at dette vennlige ønske om et godt og lykkelig liv som Heil og Sæl uttrykker, skulle være et nytt påfunn eller en tysk etteraping. Kanskje var det en idé å pusse støv av den vakre, gamle hilsen?

Diktet «Viljen» er fra samlingen «Himmelvarden» fra 1916. (Alb. Cammermeyers Forlag), og Olav Aukrust lar i siste vers vår livgivende Sol bringe oss sin overgådige hilsen.

VILJEN

*Viljen Slit vihugen tvert av!
Statt på skiom forutan stav!
Våg deg fram i og sving sverdet,
ro deg utpå i ville veret
til fritt fiske på fritt hav!*

*Lat sjøve storhimil'n kvøve seg!
Eit djupast hav er i sjøve deg.
Lat stråle sol gjennom stride stormen,
og styr mot bukbleike Midgardsormen
so heile hårgarden reiser seg!*

*Hav og himmel og berre du!
Yst utpå, og uråd snu!
Vil, so knuvane knytte kvitnar,
ja tak deg spenntak so tvilen slitnar,
og våg eit røyndand' i von og tru!*

*Feng, gneiste som Gud gav!
Brenn freistingar, spreng grav!
Brenn til vanvitet mot meg brusar, -
til blått Himåalaja skin og susar
Himmelhøgt over alt hav!*

*Våk, min vilje, i røyningstrid!
Reis deg, vilje, og gjer deg fri!
Du frie vilje som sjølv deg tvingar,
ver du det sverdet som sjølv seg svingar, -
ver du mitt sverd i den store strid!*

*Ver no ofse og eld, mi sjel!
Slå all otte med elsk i hel!
Lyft deg ørn over Ormegarden,
og upp og fram imot Himmelvarden,
der soli helsar deg: Heil og sæl!*

Majestetisk overraskelse!

Da kongen vår kom hjem fra felttoget i vest, uttalte Hans Majestet ved den første offisielle middag som ble holdt til hans ære, at det var med stor overraskelse han kunne konstatere den gode kondisjonen hans kjære landsmenn befant seg i. Intet gledet Majesteten mer enn å se at den norske befolkningen stort sett hadde kommet bra fra okkupasjonen. Men det ble ikke skålt over denne lykkelige oppdagelse. De, som denne skålen burde rettes mot, de satt nemlig i forvaring bak piggetråd. De fikk obligatorisk tre måneder varetekt i interneringsleir. I første omgang. Det var fare for at de skulle rømme. Rømme fra sitt fedreland som de hadde kjempet for i fem harde år. Gjeldfritt kunne de overlate landet til seierherrene som hadde vært i vesterled. Underbalansen med okkupasjonsmakten på ca. 800 mill. D.M. ble jo slettet. Kongen og Nygaardsvold kom hjem med penger på bok. Det hadde sjømennene ordnet.

Nederland ble av okkupasjonsmakten gjort til et protektorat. Den skjebnen ble i Norge forhindret av Quisling og hans menn. De kjempet seg til handelsavtale med Tyskland. På den måten sikret de sitt fedreland nok mat til at ingen sultet ihjel. I matprodusenten Nederland omkom ca. 16 000 innbyggere siste okkupasjonsvinteren på grunn av matmangel og kulde.

I F&L nr. 9 (1995) tok høyesterettsadvokat Thrana for seg ansvaret som hjemmeregjeringen viste for sjøfolkene familier. Hedersmannen kaptein Irgens sto i spissen for den bragden. Som bekrefter den omsorg de hjemmeverende myndigheter viste for sine landsmenn under okkupasjonen.

Rolv

ET SUPPLEMENT

Av O. Nygaard

Norge § januar 1940 hadde et ulovlig Storting og en ulovlig regjering. Vidkun Quisling var i sin fulle rett da han 9. april avsatte regjeringen Nygaardsvold og trakk den uansvarlige mobiliseringsordren tilbake.

Nygaardsvoldregjeringen ønsket å jage norsk ungdom ut i en krig som var tapt før den begynte. Det så major Quisling. Han visste hva regjeringen hadde gjort med landets forsvar. Det var lagt øde, - av riddere av det brukne gevær»

Etter dette er det helt klart at

LANDSSVIKERE.

FRONTKJEMPERBREV SØKES

I forbindelse med min undersøkelse av frontkjempernes posttjeneste (se Folk og Land nr. 1/2-95) er jeg interessert i å kjøpe brev fra norske frivillige. Det er konvoluttene (ikke innholdet) med stempler fra miilitærenhetene som er av interesse. Evt. beskrivelse eller fotokopier, gjerne med prisangivelse, bes sendt til

Advokat Karl U. Sanne
"Jounkershaff"
L-7481 Tuntange
Luxembourg
Telefon: 352-63 519

Veteranreiser 1996

De årlige vellykkede reiser for krigsveteraner blir i år arrangert for 24 gang. Som før er hensikten å vise våre familier og venner steder hvor vi engang var. Men også andre likesinnede som foretrekker turer utenom allfarvei, vil kunne nyte turene og et hyggelig fellesskap. I 1996 dreier det seg om følgende turer:

1. «På Dnjepr til Tsarslottene på Krim».

14 dager med «flytende hotell» fra Kiev til Jalta.

2. «Volga - Don - Stalingrad».

14 dager med «flytende hotell» fra Moskva via den tidligere tyske Volgarepublikk, Stalingrad, Rostov/Don til steppelandsbyen Uspenskaja.

3. Med «Tog nr. 1» (Den transsibiriske jernbane)

Fra Moskva 4 døgn i behagelige sovevogner gjennom taigaen til Irkutsk og deretter til Baikalsjøen.

Henvendelse til:

Ehrhard Schmidt,
Postboks 1533, D-33790 Halle/Westf., Tyskland

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Tirsdag og onsdag kl. 11-15. Telefon: 22 56 10 34.

Adresse: POSTBOKS 3239 ELISENBERG, 0208 OSLO.

LEIE HUS

Pensjonist som vil flytte på landet, ønsker leie eldre hus, nedlagt småbruk el. lign. - Alt av interesse.

Henv.:

INO, Tlf. 22 56 10 34.

Innrykkeren av ovenstående annonse bes melde seg til redaksjonen. Navn og adresse er beklageligvis kommet bort.

Gamle blader

aviser og utklipp/NS-Månedhefte/Ragnarokk/SS-hefter/ Det Nye Norge, brev og annet som kan belyse tiden før og under okkupasjonen og rettsoppgjøret er av interesse. Kan ikke love stor betaling, men stoffet vil bli tatt vare på for å sikre det for ettertiden.

Henv.: "TORE", INO, Boks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.